

«Басқұдық жалпы орта білім беретін мектебі» КММ

«Бекітеміш»

Мектеп директорының у.м.а:
С.А.Искакова
«30 наурыз» 2023 жыл

«Келісеміш»

ДТПЖ орынбасары
А.Абишева
«30 наурыз» 2023 жыл

**«Гүлдәурен» қыздар тобымен
2023-2024 оку жылында откізілетін жұмыс жоспары**

1. Тарихи тұлғалардан онеге

«Қыз» – ардакты ана, аяулы жар, үриақ жалгастыруны, яғни «қызы» деген ұттыңға толассыз сөздер толын жатканы айдан анық. «Қыз» бала болашак – ана, инабатты келіп, ана-әже. Осы үшесуі арқылы үриақ осіріп, ұлт катарын кобейтеді. Мұхаммед Пайғамбарымыз (с.ғ.а) қыз баланы катты қастерлеген мыналай даңалық сөзі бар: «Қандай отбасында болмасын, қыз бала дүниеге келсе, сол күннен бастап, сол отбасының тілеуін нерінтелер үздікіз тілеп отырады».

Ұлттың бойындағы бар жақсы қасиеттерді – тілін, дінін, әдет-түрпін, салт-санасын, дәстүрін баласына, немересіне, немересінен шебересіне жеткізуін, жалгастыруны, дамытушы әрине, әйел-ана. Сонымен бірге тарихымызда откен аяулы аруларымыздың бейнесі де үлті тұтарлық, онеге аларлық болып табылады. Томирис – Тұран патшасы Афрасиябтың қызы. Патшайым болып ел басқарған батыр қызы. Борте ханым – Шыңғыс ханның әйелі. Гауһар – Қабанбай батырдың жары. Домалак ана (Нұрила) – Байдібек бидің әйелі. Қыз Жібек – монголік маҳаббат символы, Қалампыр ана – Балуан Шолактың анасы. Қараашан – Жиренше шешениң жары. Ұлы Отан соғысында ерлік жасаган казактың ер жүрек қыздары – Мәншүк пен Элия, Желтоқсан оқигасының батыл қыздары Ләззат Асанова мен Сабира Мұқаметжанова.

2. Қыздарұмының мүшелерінің бейнесін қалыптастыру

Қазактың ежелгі салт-дастурлеріне жүтінсек қазакқыздары ешқашан ер-азаматпен бедел таластыруға ұмтылмаганы белгілі. Әріден келе жаткан әдепті берік үстанған халық қызын ешкімге корлатқан емес. Қазақ қашанда қызын әлпештеп өсіріп, он жакта отырган қызға аңдан қарап, оның «акылына көркі сай» болуин қадағалаган. Елімізде «қыз» сөзі және жалпы қыздарға байланысты халықтың ұттыңда «қыз бала – елдің көркі, халықтың гүлі, өмір-тіршілігі» дегенді білдіреді. Қазақ халқында қызға берілген анықтама, оларға қойылған талантлектер, қызды еркелету, қызды тәрбиелеудің үлкен жолға қойылғанын корсетеді. Ата-бабамыз қашанда қыз балага ерекше қашанда қыз балага ерекше қараган.

Қыз балаларды тәрбиелеудің маңызы оларды коршаган омір, түрлі жынысты адамдар арасындағы өзара қатынас барысында, осы қатынастардың нормалары болып табылады. Қыз балалардың мінез-құлқын тәрбиелеу бойынша жұмыс оларды нәзіктікке баулу, отбасындағы алатын орын, сиптілік пен шеберлік қалыптастыру, сондай-ақ қыздардың әүдемі, мағаббат, жақсы қарым-қатынастар сиякты ұттыңдармен таныстыруға бағытталған. Гигиеналық жағынан қыз балаларға жыныстық жетілу кезеңінде оздерінде болып жаткан физиологиялық және психоэмоционалдық озгерістерді түсіндіріп, жеткізе білу. Бұл қыз балалардың камкорлық, ииет білдіру, жан жылулығы, аяушылық білдіруге тән белгілі бір сезімдерді бастан кешіруіне жағдай жасауға байланысты үйимдастырылуда. Тек қана рухани тұрғыдан емес қыздарымызды үлттық киім үлгісін және шаш оруғе, тігін тігуге үйрету ескеріледі.

Оқын-үйрену процесінің ерекшелігін және күрделілігін ескере отырып, қыз балалар тәрбиесінің табысты болуына томендегідей қолайлы жағдайларды жасау барысында жағдайлар ескерілмек:

- Мектептегі жаймануақ орта;
- Мұғалімдер, сыйның жетекшілері тараапынан тәрбиеленуші қыздарга күрмет пен сенім;
- Орбір оқушының баланың мұдделеріне қоіл қою;
- Айналады адамдардың мұдделерін есепке алып, балалардың өзіндік пікірін айтуга қолдау корсету;
- Мәсслелерді шешу барысында тәсілдер табу бойынша жеке мысалдарды өзіндік пікірін айтуга қолдау корсету.

Мектепте қыз балалардың тәрбиесіне, оларда заман талабына сай әйел идеалын қалыптастыруға және мінез-құлық критерийлерін накты айқындауга ерекше қоіл аудару кажет.

«Қыздаржұмысы» - бұл озін-озі жетілдіруге, жеке тұлғаны дамытуға, салауатты омір салты дагдыларын қалыптастыруға, ұлттық ластирлерді зерделеуге бағытталған ортақ мұдделері бар жалпы білім беретін мектептерінің 12-17 жастагы жасоспірім қыздарды біріктіру жолы болып табылады.

«Қыздаржұмысы» қыздар клубы облыстық іс-шаралар жоспарына сәйкес мектептің іс-шаралар жоспары әзірленеді. Қыздар клубының жетекшісі болып директордың тәрбие ісі жониндеңі орынбасары, мектеп психологі, әлеуметтік педагог тағайындалуы мүмкін. Әдетте, қазақ отбасында қызға деген қозқарас пен күрмет ерекше. Өздеріне деген ерекше маҳабатты қыздар омір бойы сезініп өтеді. Әйел өзінің мінез-құлқын, омір салтын, киімін, сыртқы келбетін бақылайды. Әйелдің басты мақсаты-отбасы ошагының үйіткесі болу. Әйелдердің жаны нәзік, сезімтал, жылулық пен қамқорлыққа аса мұқтаж. Қыздар болашағы жарқын болу үшін жағымды сәттері кобірек болуы тиіс. Кейде қыздарға ата-ананың ыстық ықыласы жетпей жатады. Жасоспірім балалардың омірінде қарым-қатынастың маңызы зор. Қарым-қатынас арқылы балалар қогамның және әлеуметтік ортаның әдептілік нормалары мен қагидаларын менгереді. Клубтың құрудың озектілігі заманауи қогамдағы қыздардың теріс қылықтары себеп болды. Жыныстық саладағы аурулардың кобеюі, жоспарланбаған ерте жүктілік, түсік тастау, психобелсенді заттектерді қолдану, қылмыс белсендіктің осуі байқалады.

Оз қызметінде келесі принциптерге сүйенеді: - әр оқушының жас және жеке басының ерекшеліктерін есепке алу;

- мейірімді психологиялық климат;
- іс-шараларды үйімдастыруға жеке-белсенді қозқарас;
- жұмысты үйімдастырудың түрлері мен әдістерінің онтайлы үйлесімі және олардың қызметін тиімді қолдану;
- адамгершілік, ашықтық, колжетімділік.

6. Қызмет мазмұны

- Клуб оз қызметін тегін ерікті негізде жүзеге асырады.
- Клуб мүшелерінің мұдделерін ескере отырып, Клуб оз қызметінің бағдарламасын өз бетімен әзірлейді.

- Клуб жыл бойы жұмысты үйімдастырады.
- Сабактарды откізу формалары:
- психологиялық тренингтер
- «ҚБ оқілдерінің шеберлік сабактары;
- топтық пікірталастар;
- сауалнама;
- фильмдер мен бейнероликтерді кору және талқылау;
- «Асыл әжем» клубының мүшелерімен такырыптық кездесулер және жеке әнгімелесулер; - медицина орталыктарының мамандарымен кездесулер.

Күтілетін нағиженелер

Жасөспірім кыздардың оз деңсаулығы мен қогамдағы мінез-құлқына он көзкарасы, карым-қатынас дагдыларын дамыту және өзіне деген сенімділікті нығайту, өзін-озі жетілдіруге ұмтылу, тұлға ретінде осу, шығармашылық алеуетті, ұлттық салт-дәстүрлерді зерттеуге қызынушылықты дамыту, ұлттық мәдениетке, халық тарихына деген сүйіспеншілікке баулу

2023-2024 оку жылына арналған қыздар үйымының жылдық жоспары.

МАҚСАТЫ: ізетті, инабатты, адамгершіліктің асыл касиеттерін төрең түсіне
білең, казак қыздарына тән касиеттерді, ары таза, сымбатты да сұлу,
сыпайы, биязы, өнерлі, болашагы жаркын қыздар тәрбиелесу.

№	Жұмыстың мазмұны	Отілу түрі	Отетін мерзімі	Отілуіне жауапты
1	қыздар үйымының жылдық жұмыс с жоспарын жасау, бекітуге ұсыну	Жоспар	Кыркүйек	
2	«Қызыздарға кенес»	Жадынама тарагу	Кыркүйек	
3	«Қыздарға әсемдік жарасады»	Дөңгелек үстел	Казан	
4	«Ерте жүктілік және оның жасөспірім қыз балалардың денсаудыққа зияны»	пікірлесу	Караңырақ	
5	«Қыздарға нәзіктік жарасады»	Дөңгелек үстел	Желтоксан	
6	«Қыз инабаттылығымен әдемі, әдептілігімен сәнді»	тренинг	Қантар	
7	«Қыз тәрбиесі-ұлт тәрбиесі» Танымдық сабак	пікірлесу	Ақпан	
8	«Жылы жүрек- жақсы тілек»	Тренингтер	Наурыз	
9	«Қыздармен көнілді көніл күй»\	флешмоб	Сәуір	
10	«Артық болмас білгенін...» Кағазбен, матамен жұмыс	Іскерлік сабагы	Мамыр	

2023-2024 оку жылына арналған «Ерте жүктіліктің алдын алу» жұмыс жоспары

№	Жұмыстың мағыны	Отілу түрі	Отетін мерзімі	Отілуіне жауапты
1	«Ерте жастагы неке проблемасы»	Денгелек үстел	қыркүйек	
3	«Ерте жастагы жүктілік-болашакка балта шабу»	Түсінік жұмыстары	казан	
4	Қыздар клубы жиналышы: 1. Баяндама таныстырылым «Тазалық тәртіп басты талап» 2. Тәртіп туралы қыздарға ариалған кенес Психолог	Жиналыш	караша	
5	Қыздар клубы жиналышы: 1. «Қыз баланың ерте жастагы жүктілігінің қауіптары мен салдары» баяндама медбике Х.Шамисева 2. Баяндама таныстырылым «Қыз тәрбиесі қогам тәрбиесі» 3. Қыздарға ариалған кенес	Жиналыш	желтоксан	
6	«Жасөспірім жастагы жүктілік»	Түсінік жұмысы	кантар	
7	«Ерте жүктіліктің ертеңі қандай?»	Денгелек үстел	акпан	
9	«Қыздардың құқыктарын бұзуга жол бермеу»	Түсінік жұмыстары	Наурыз	
10	Ерте жүктіліктің нәтижесі»	Түсінік жұмыстары	Мамыр	

Хаттама №2

2023 жылдың казан айында Басқұдық ЖОББ мектебінде қыздар жиналышы болып отті.

Қатысушылар:

Қатысугатиіс:

Күн тәртібінде қаралатын мәселе:

1. Баяндама таныстырылым «Тазалық тәртіп басты талап»
2. Тәртіп туралы қыздарға ариалған кеңес Психолог

Ағымдағы жұмыстар:

1. демалыс кезіндегі қауіпсіздік ережелері, құқықбұзыныштың алдын алу

Тындалды:

1-мәселе бойынша Тәрбие ісі жөніндегі орынбасар «Тазалық тәртіп басты талап» тақырыбындағы слайд баяндамамен таныстырылды. оз баяндамасында өнегілі тәрбислі қыз бала қандай болу керектігі және қыз өмірдің қызғалдағы, қыздар болашақ ана, бакыт байлық ошағы, адамзаттың осіп-өркендер, тәлім тәрбие алатын қасиетті үясы екендігін түсіндірді. Окушы қыздардың тәртібі, кәмелет жасына толмаған оқушылар арасындағы құқықбұзыныштықтар туралы ескертіп, мысалдар келтіріп түсіндіріп отті.

2 мәселе бойынша Тәртіп туралы психолог окушы қыздар арасында, а мектептегі, кошедегі тәртіп сактау ережелері және қыздар арасындағы ерте жүкті болу, қыз бала болашағына, денсаулығына зиян екендігін, ерте жүктілікте құқықбұзыныштық жататыны туралы айтып түсінік берді. Қазіргі қоғамдағы қыздар арасындағы жаттықтар туралы және окушы қыздар арасында 13-18 жас аралығында ерте жүктілік көп кездесіп жатқандығын, кешкі жақын көшеде сағат 20-00 дан кейін шықпау, және туылған күндерді өткізбеу, қыз бала туыскандар болсада үйіне қонбау керектігі ескертіліп айтылды.

Ағымдағы жұмыстар бойынша

1. ТІЖО қыскы демалыс кезіндегі қауіпсіздік ережелері туралы таныстырып және сағат 20-00 дан кейін кошеге шықпау, жақын көрші ауылдарға жалғыз ата-ананың қадағалауының қыдырып бармау, тау еш қандай мейрам, іс шара үйимдастырмау, отырыстарды өткізбеу Шешім;
2. ТІЖО «Тазалық тәртіп басты талап» тақырыбындағы баяндамасы, психолог Д. Айнидинованаң қыздарға ариалған ерте жүктіліктің салдары туралы және тәртіп туралы кеңестері негізге алынын.
3. ТІЖО демалыс кезінде айтқан қауіпсіздік ережелері негізге алынын.

Хатшы:

Әкімжан А.

1. демалыс кезіндегі қауіпсіздік ережелері туралы таныстырып және сағат 20-00 дан кейін кошеге шықнау,жақын көрші ауылдарға жалғыс ата-ананың кадагалауының қыдырып бармау, тау еш қандай мейрам,іс шара ұйымдастырмау,отырыстарды откізбесу Жасөспірім қыздар арасында болып жатқан ерте жүктілік ерте жүктіліктің салдары туралы түсінік беріп отті.

Шешім:

1. ТІЖО «Қыз болашақ ана » тақырыбындағы баяндамасы , психолог Д.Айнидинованаң қыздарға ариалған ерте жүктіліктің салдары туралы кеңестері негізге алынын.
2. ТІЖО демалыс кезінде айтқан қауіпсіздік ережелерін негізге алынын..

Хатшы:

Әкімжан А.

Хаттама №1
**2023жылдың күркүйек айында Басқұдық ЖОББ мектебінде қыздар
жинальсы болып отті.**

Катысушылар:

Катысуга тиіс:

Күн тәртібінде қаралатын мәселелер:

- 1.Жылдық жоспар құру,тагайындау.
- 2.Қыз болашақ ана
- 3.Ерте жүктіліктің ертеңі

Тындалды:

Ағымдагы мәселелер бойынша Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары таныстырып отті. 2023-2024 оку жылында қыздар үйымының торайымын сайлау керектігі жөнінде айтып,оған мектептен лайыкты оқушыны таңдау керектігін айттып отті. Жылдық жоспар таныстырылып, жыл ағымында өткізілетін іс шаралармен таныстырылды. Қыз балалардың тәртібі жайлы кеңінен айтылды. Ағымдағы жұмыстар:Тәрбие ісі жөніндегі орынбасар «Қыз болашақ ана»тақырыбындағы слайд баяндамамен таныстырылды. ТІЖО оз баяндамасында онегілі тәрбиелі қыз бала қандай болу керектігі және қыз өмірдің қызғалдағы,қыздар болашақ ана,бакыт байлық ошагы,адамзаттың есіп-оркендер,тәлім тәрбие алатын қасиетті үясы екендігін түсіндірді.Қыздар тәрбиесі ариалған кеңестер берілді. Оқушы қыздардың тәртібі, кемелет жасына толмаган оқушылар арасындағы құқыбұзышылықтар туралы ескертіп,мысалдар келтіріп түсіндіріп отті.Баяндамага косымша қыдарга тәлімгер мұғалімдер қыз болашақта ана болатыны және осы жас кезден бастап әр бір қыз бала оз абырайын ойлау керектігі туралы мысалдар келтіріп айтып түсіндіріп отті.

Мәселе бойынша «Ерте жүктіліктің ертеңі» тақырыбында психолог оқушы қыздар арасында ерте жүкті болу,қыз бала болашағына ,денсаулығына зиян екендігін,ерте жүктілікте құқықбұзышылыққа жататыны туралы айтып слайд корсетіп кең түрде түсінік берді.Қазіргі когамдагы қыздар арасындағы жат қылықтар туралы және оқушы қыздар арасында 13-18 жас аралығында ерте жүктілік көп кездесіп жатқандығын ,кешкі жақын көшеде сағат 20-00 дан кейін шықпау,және туылған күндерді өткізуеу, қыз бала туыскандар болсада үйіне конбау керектігі ескертіліп айтылды.

ТІЖО «Қазақстан бірлікпен татулықтың мекені» тақырыбында баяндама оқып бұл баяндаманың максаты мен таныстырып отті. Қазақстанда 130 дан аса үлт оқілдері тұратыны және үлттар арасында достық қарыма қатынаста болу керектігі катан түрде ескертіліп айтылды.Біз Қазақстан елінің азаматары,оз Отанымызды,жерімізді сүйеттінімізді өз әрекеттеріміз арқылы көрсете білу керекпіз. Әр бір Қазақстан азаматы қандай үлт оқілі болсын Қазақстан рәміздерін құрметтеуге,жерін суюге,әр бір адамды қадірлеуге міндетті екендігі туралы түсінік беріп отті.

Ағымдагы жұмыстар бойынша

Ағымдағы жұмыстар бойынша

Оқушы қыздардың мектеп формасы, тазалығы, мектепкекешігіп келутуралы ТІЖО айтып кейбір қыздарга ескерту беріп отті.

ШЕШІМ.

1. Медбике баяндамасы негізге алынын.
2. ТІЖО қыз тәрбиесі қогам тәрбиесі баяндамасы және көрсетілген бейнебаяны негізге алынын
3. Психолог кеңестері негізге алынын, әр кезде кандай жағдай да болсын оқушы қыздар психологпен және тәрбие ісі жоніндегі орынбасар,сынып жетекшілерімен байланыста болсын.
4. Күнделікте мектеп формасымен келуін қадағалау сынып жетекшісіне жүктелсін.

Хатшы:

Әкімжан А.

Хаттама №3

2023 жылдың карааша айында Басқұдық ЖОББ мектебінде қыздар жиналышы болып отті.

Катысушылар:

Катысугатиіс:

Күн тәртібінде қаралатын мәселе:

1. «Қыз баланың ерте жастагы жүктілігінің қауіптары мен салдары» баяндама медбике Манапова А.
2. Баяндама таныстырылым «Қыз тәрбиесі қогам тәрбиесі»
3. Қыздаргаарналған кенес

Ағымдағыжұмыстар:

1.Көпсабактастытын,сабаққақешігінкелетіноқушылар жәнемектепформасы,тазал ықтурулалы

Тыңдалды:

1-мәселебойыншамедбике
«Қызбалалынынертежастагыжүктілігініңқауіптарыменсалдары»
такырыбында баяндамаслайдпентаныстырды.
қыздардың гигиеналықтазалығы, ертежүктіліктіңертеңіжәнеқызыбалаөмірінекеріәсе
рітуралытүсіндіріпottt.
косымшатІЖОертежүктіліктіңқауіптарыменсалдарытуралыбейнероліккөрсетіп, сл
айдпентаныстырыпottt.

2 мәселебойыншатәрбиесіңжоніндегіорынбасар «Қызтәрбиесі қогам тәрбиесі»
туралықоғамдақызтәрбиесінөтекөңіл болінетінітуралыөзбаяндамасындақентүрде
таныстырыпottt.

Әрбірбаланыңоміржолы, тәрбиесітбасынанодансонмектепқабыргасынанбастауал
атыны, қызбалауденшылкандатап-
тазакиініп, шашынтарап, әсемкүлкісіменайналаганұрыншашыпжүруменкатарап
ындаражаксыокукеректігінайтты.

Оқушықызыбаламектепережелерінсақтап, мектепформасын, шаштарын дұрыстарап, о
ріпбантікпенкелукеректігіескертілді.

Қызтәрбиесіңжәнеқызыздаарарасындақездесінқателіктертуралыбейнематериалкорсеті
ллі.

2 мәселебойыншакыздаргаарналғанкенестерайтып, саул намажүргізді.

Оқушықыздардың пікірлері тыңдалды,
атапайтқандасыныпқошысызойпікірлерімен бөлісті.

Баяндамағақосымшакыздарараасындағыкеліспеушіліктердішешужолдарытуралыж
әннесыныпжетекшісікызтәрбиесі, қыздаргалайықтықтартуралыөзойынайтып
олісті.

Аналарға кеңес

Қыз бала – ұлттың ұяты,

Халықтың шырайы.

1. Қызыңыз сізге 13 жастан бастап барлық сырын бөліссе алатындау құрбы болыңыз.
2. Қызыңыздың алғашкы етеккірі келген сәттен бастап ашық түрде әнгімелесініз.
3. Отпелі кезенде қызыңыздың мінез-құлқына және жүріс-тұрысына көзіл болініз.
4. Қызыңыз сән қуып, тар киімдер яғни корсет, белдік, тар тоқап тағуға жол берменіз.
5. Жыныстық қатынас арқылы берілетін инфекциялық аурулардың түрлерін, олардың қалай жүгатынын және оның зиянды жақтарын түсіндіріп отырыңыз.
6. Қызыңыз мектеп жасынан жүкті болып қалмау жағдайын түсіндірініз.
7. Жыныстық жолдар арқылы берілетін аурулардан сактанудың жолы тұрмыска шыққанша жыныстық қатынасқа бармау керектігін үгындырып отырыңыз.
8. Қызыңызды ішімдік, темекі сияқты зиянды әрекеттерден аулак болып, салауатты өмір салтын ұстануға үйретініз.

«Қыз» ең қасиетті сөз.

Қасиетті болатыны бүкіл адамзат қыздан тарайды. Қыз келін болады, келін анаға айналады, ал ана әже деген зор дәрежеге жетеді. Осы үшеуі арқылы үрпак өсіп, ұлт қатарын көбейтеді.

Қыздар тәрбиесіне ариалған жаднама

1. «Қызым үйде – кылғы тұзде» дегізбей анаңа бар сырыңды жасырмай айтып, сырыңмен бөлісуді әдетке айналдыр.
2. Бос уақытыңды тиімді пайдалануды үйрен кітап оқып, түрлі үйірмелерге катыс.
3. Жеке бас гигиенасын яғни іш-киімдерінді үнемі таза ұстауды естен шыгарма.
4. Жігітпен жүрмес бұрын, оның қандай адас екеніне қатты көніл бөл, яғни сенуге болатын адам екеніне коз жеткіз.
5. Бой жеттім маган бәрі болады деп, Батыс елінің мәдениетіне еліктеп өзінді жогалтып алушан сақтан.
6. Озінді қарапайым казак қызы екенінді ұмытпа, өйткені ата-анаң, бауырларың, озің оқыған алтын ұя мектебің барлығы озіңде үлкен үміт артып отыр деген пікір қалыптастырып.
7. Күйеуге шықпай тұрып, жүкті болудан сақтан, өйткені жігіттің ештесесі кетпейді, зардар шегетін өзің ғана және ата-анаң елге қараудан қалатынын ойлан.
8. Жыныстық катынаска ерте тұсу түрлі жүқпалы аурулардың жұгуы, әсіресе жазылmas дерпт СПИД-ке шалдырудың көзі екенін жадынан шыгарма.
9. Аборт жасату, я болмаса жүктілікке қарсы құралдарды пайдалану, бұрын балалы болмаган қыздарға каншалықты зиян екенін ұғын.
10. Отан отбасынан басталады десек, сол әрбір кіші отанның ұйытқысы, берекесі әйел адам. Ұлттың адаспай ұлт болып қалуы, қогамның ыргакты дамуы, мемлекеттің оркендеуі – соңында келіп әйелге, келешек Ана болар қыздардың қалай тәрбиелетініне байланысты болмак.
11. Эрқашан еркін сөйлеп, ойын ашық айтатын ешкышпн ешуақытта да әйелдік болмысынды жогалпайтын қазақтың қызы болып қалуға өзінді тәрбиеле.
12. Қымбатты ЖАС ДОС осы айтылған жаднамалардың сәлде болса комегі тиіп, магынасына терең үніліп, түсінеді деген сенімдеміз.